

Hariduse talgupäeva „Õpe ei lõpe 2“ TÖÖLEHT

Variant 3. Ühes nendes koolidest (Mõniste, Varstu või Haanja) III kooliaste kaob ehk piirkonda jääb alles 6. klassiline kool (alguses ei ole oluline keskenduda kumb kool muutub 6.klassiliseks- mõelge pigem laiemalt 6.klassiline vs 9.klassiline kool) **Ülesanne 1.** Aega 1 tund.

	Võimalused	Ohud
Õpilane	saab võistlustel käia (saab sama vanadest õpilastest võistkonna/grupi kokku); võimalus halvale teele minna,	mõju laste omavahelisele suhtlemisele (kohanemiskasutused, teise piirkonna õpilaste kiusamine/narrimine); koolivahetus õrnas eas; elukohast oleneb koolitee pikkus (osadel pikeneb); oleneb kuidas eelmine kool on häälestanud õpilasi (kui eelnevast koolist on saadud halb häälestus uue kooli suhtes); sõbrad lähevad ära; väiksem õpetajate valik võib mõjuda negatiivselt (ei saa klassiõpetajaga läbi, ...), laps areneb paremini kui tal on kogemus erinevate õpetajatega; väiksem võimalus sotsiaalseks arenguks; sotsiaalset omavahelist suhtlemist jääb vähemaks (kool jääb väiksemaks) kontroll väheneb õpilase üle; vald ei suuda pakkuda oma vallas õppekohti
Õpetaja	saab rohkem keskenduda oma aine andmisele, ei pea mitut ainet andma (sellel õpetajal kellele jääb kolmas kooliaste)	Töömaht väheneb kui kolmas kooliaste kaob; raske leida B- võõrkeele õpetajat kui on vähe tunde ja peab käima mitmel päeval tööl; klassiõpetaja süsteemile üle minnes kuni kuuenda klassini vähenevad teiste aineõpetajate koormused; ainele spetsialiseerunud õpetaja on omal ajal tugev;

		<p>klassiõpetajad sageli ei ole kõigis ainetes tugevad; mure - kuidas saab 5-6. klass õpetatud kui kolmas kooliaste kaob; ei saa teha meeskondlikke tegevusi (mänge)</p> <p>tööle sõitmise vahemaa pikeneb</p> <p>kui õpetaja jagab ennast mitme maja vahel, siis ta ei ole ei ühes ega teises, ühisüritustesse ei jõua panustada</p>
Lapsevanem	piirkonnast ära kolida	<p>kui ta teab, et tema laps peab mingis vanuses kooli vahetama, siis ta võib selle teha juba esimese kooliastme lõpus või juba enne esimest kooliastet</p> <p>lapsevanemal on logistiliselt keeruline kui koolid ja lasteaiad on mitme lapse puhul erinevates kohtades, siis on tal väga keeruline, pigem püütakse kõik ühte kooli panna; lapsed pannakse kooli, mille püsima jäämises on lapsevanemad kindlamad;</p> <p>vanemad korraldavad oma elu ümber kas kiusuga või lapse seisukohast vaadates</p>
Kogukond		<p>piirkonna hääbumine; noored pered lahkuvad, pole kindlust; mida pikem segane periood kestab, seda rohkem lapsevanemad hääletavad jalgadega ja lahkuvad;</p> <p>Piirkonna atraktiivsus väheneb, inimesed ei koli enam maale.</p>

		Jõud kulub piirkondade vahelisele kemplemisele ning ei jää jaksu arenemisele. Iga üks kisub enda poole.
<i>Kui aega jääb, siis arutage ka järgmiste spetsialistide vaatenurgast</i>		
Tugispetsialist (koostöökeskus)		
Muu personal		

Alternatiiv 1

Kõigis koolides (Mõnistes, Varstus ja Haanjas) III kooliaste kaob.

Arutage, milliseid täiendavaid võimalusi ja ohte see alternatiiv kaasa toob.

Oht: kolmandat kooliastet pole Rõuge vallas kuhugile panna. Seda varianti ei tasu kaaluda. [Vald jookseb tühjaks.](#)

Võimalused: Kõik kolmandad kooliastmed ära kaotada ning Rõugesse teha pro-gümnaasium. [Koolimaja hoonetesse leida lisa võimalused \(näiteks anda ruume rendile, jne\), pindade otstarbekam kasutamine.](#)

Lisaküsimus: mille põhjal otsustada, kas III kooliaste kaob Mõnistes, Varstus või Haanjas? Milliseid eeliseid ja puudusi oskate välja tuua mõlema kooli puhul?

Kirjuta siia:

MÕNISTE - eelis - laste arv kasvav, lasteaia palju lapsi; Mõniste koolimaja on optimaalse suurusega; Muusikapesa on koolimajas; distantsõppe suuna arendamisega saab edasi tegeleda kui haridusvõrgu seis on kindel ja saab hakata reklaamima.

PUUDUS - Varstu õpilased ei pruugi Mõnistesse tulla

HAANJA - EELIS - laste arv kasvav; õpilastel on võimaluste paljusus kolmandat kooliastet valida
PUUDUS- lapsi ei viia Mõnistesse ega Varstusse, vanemad teevad teised valikud. Rõugesse ei mahu.

VARSTU - PUUDUS - lasteaia pole lapsi. Pealekasv puudub. Koolihoones pole toitlustusvõimalust; Mõniste õpilased ei pruugi Varstusse tulla

VÕIMALUSED - kõik teenused viia koolimajja (toitlustamine kultuurimajast, lasteaed); lasteaed on majast eraldi ning tühjaks jäänud koolimaja oleks lihtsam müüa või teisiti kasutada

Üks võimalus on ühes piirkonnas ainult I kooliaste. See on parem variant kui kolmanda kooliastme kaotamine.

Kolmanda kooliastme kadumine ei vähene majandamiskulud (Mõnistes, Haanjas).

Transpordi kulu võib kallineda (ühe piirkonna lapsed peab viima kahte erinevasse piirkonda)

Kuus klassi on häving ükskõik millisele piirkonnale.

Mida edasi me lükkame otsuseid, seda rohkem kahjustame inimesi, piirkonna arengut. Otsused tuleb sellel aastal ära teha, et tagada stabiilsus.

Ülesanne 2. Vaadake üle, mida annab lisada eelmise grupi arutelule. Kas mõni võimalus või oht on lisamata? Aega on 30 minutit. Arutelu juht teeb järgmisele grupile kiire ülevaate- kuni 5 minutit. Märgi teise grupi mõtted tabelisse teise värviga.

Ülesanne 3. Vasta täiendavatele küsimustele. Arutelu juht teeb järgmisele grupile kiire ülevaate- kuni 10 minutit. Aega on kokku 1 tund.

Täiendavad küsimused

<p>Millistele küsimustele tahaksid vastuseid enne kui läheb otsustamiseks?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Täpseid mõju ja kulu analüüse, kuhu on kaasatud ka asutuste juhid 2. Prognoos, millise valiku teevad lapsevanemad 3. Piirkonna laste arvu analüüs, reaalne (kes ikk realselt piirkonnas elavad) 4. Miks piirkond tühjeneb 5. Kuidas seda kaotust kompenseerida sellele piirkonnale 6. mis seis on õpetajatega, kas sinna kuhu jääb kool on ikka tulevikus ka õpetajaid või on palju vanemaid pedagooge, kes lähevad varsti pensionile või on neis soovi veel töötada. Kas õpetajad soovivad jätkata kui kool on väiksem ja teisi õpetajaid vähem
<p>Milliseid analüüse/andmeid sooviksid lugeda enne kui läheb otsustamiseks?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. mõju ja kulu analüüse 2. näiteid sarnastest olukordadest teistes piirkondades, mis läks hästi, mis halvasti 3.
<p>Milliseid positiivseid muutusi ootad kõige enam variantide rakendumisel? Nimetage kuni 3 positiivset muutust.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. leitakse võimalused olemasolevas olukorras kokkuhoiu kohtadeks ja koostöö tegemiseks ehk leiaksime ellujäämise valemi 2. luuakse koostöövorm, täidame ühiselt selle valdkonna 3. tuleb õppida muutustega toime tulema 4. roteeruvalt igal aastal erinev kool säästurežiimile
<p>Millised on kõige suuremad hirmud variantide rakendumisel? Nimetage kuni 3 hirmu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. kui lapsed on ainult 6 klassi ühes piirkonnas, siis liiguvad edasi, gümnaasium /kutsekool on kolmas koht - ehk lastel ei olegi võimalik sideme tekkimiseks selle piirkonnaga 2. muutuste ees on alati hirmud, muutus ise on hirmuäratav 3. ühe kooli ja piirkonna hääbumine võib kaasa tuua ka naaberkooli hääbumise

Kuidas saaks variantide rakendumisel tagajärgi leevendada?	<ol style="list-style-type: none"> 1. noortele kruntide jagamine, et piirkonda noori peresid elama meelitada 2. erakooli avamine 3.
Kolm soovituslikku poliitikutele otsustamiseks	<ol style="list-style-type: none"> 1. need, kes on lõpuks otsustajad, peaksid ka nendel üritustel käima 2. nad võiksid anda otsustamise valdkonna inimestele 3. andke konkreetne eesmärk, et valdkonna inimesed saaksid lahenduse välja mõelda, ärge tehke seda otsust nende eest ära. Leiame ühiselt kokku hoidmise võimalused. Andke juhtidele võimalus ise teha otsuseid. Otsustajatel puudub kompetents.

Kool on koht, mis võtab inimesed kokku, nii noored kui vanad.

Teede olemasolu ja seisukord mõjutab ka lapsevanemate valikuid.

Väikekoolide positiivseid külgi tuleks rohkem reklaamida ja neid tuleb hoida.

Kooli, huvihariduse, kultuuri suurem sidumine.